

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

12 юли 1984 година*

„Социална сигурност – семейни надбавки”

По дело 242/83

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, на основание член 177 от Договора за ЕИО, от Cour de Cassation du Royaume de Belgique (Белгия) по спора, висящ пред този съд между

Caisse de Compensation pour Allocations Familiales du Bâtiment, de L'Industrie et du Commerce du Hainaut (Компенсационен фонд за семейни надбавки в строителството, промишлеността и търговията, Hainaut, Белгия)

и

Salvatore Patteri,

относно тълкуването на член 51 от Договора за ЕИО и на член 77 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 1971 г.), и също така относно действителността на член 77, параграф 2, буква б) i) от същия регламент,

СЪДЪТ (първи състав),

в състав: г-н Т. Коорманс, председател на състав, г-н G. Bosco и г-н R. Joliet, съдии

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-н J. A. Ромре, заместник-секретар,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 3 октомври 1983 г., постъпило в Съда на 25 октомври 1983 г., Cour de Cassation du Royaume de Belgique (Касационен съд на Кралство Белгия) е отправил до Съда преюдициално запитване на два въпроса на

* Език на производство то: френски.

основание член 177 от Договора за ЕИО относно тълкуването на член 51 от Договора за ЕИО и на член 77 от Регламент 1408/71 от 14 юни 1971 г на Съвета за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 1971 г.), и също така относно действителността на член 77, параграф 2, буква б) i) от посочения по-горе регламент.

2. Тези въпроси са били повдигнати в рамките на спора с предмет решението на компетентната белгийска социална институция да не разреши на италиански работник, който е притежавал пенсия за инвалидност, както в Белгия, така и в Италия, и който е пребивавал в Италия, да получава от 9 август 1979 г. добавка към семейни надбавки за издръжка на деца, равна на разликата между сумата на белгийските надбавки и по-малката сума на италианските надбавки.

3. От документите представени от националния съд става ясно, че съответното лице работило в Белгия от 28 юни 1956 г. до 31 юли 1971 г., е получавал по силата на белгийското законодателство семейни надбавки за издръжка на деца до окончателното си завръщане в Италия на 9 август 1979 г. След тази дата белгийската социална институция отказва да му изплаща разликата между сумата на белгийските семейни надбавки, които то е получавало дотогава, и по-малката сума на семейните надбавки, които лицето ще получава впоследствие в Италия. В подкрепа на своето решение белгийската социална институция се позовава на разпоредбите на член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71, съгласно които семейните надбавки, за които може да претендира даден работник, който получава пенсия за инвалидност, по силата на законодателствата на няколко държави-членки, независимо от държавата-членка, на територията на която пребивава този титуляр или неговите деца, се дават „в съответствие със законодателството на тази от държавите-членки, на територията на която той пребивава, при условие, че той има право да получава едно от обезщетенията, посочени в параграф 1, по силата на законодателството на тази държава”.

4. Белгийската социална институция не е приела че този проблем е вече решен, като има предвид тълкуването, което Съдът е дал на тези разпоредби в своето Решение от 12 юни 1980 г. (дело 733/79, *Laterza*, Recueil 1980, стр. 1915). Според белгийската социална институция член 51 от Договора за ЕИО предоставя правомощия на Съвета единствено с оглед на сумирането на периодите на осигуряване и на действителното изплащане на обезщетенията на лицата, пребиваващи на територията на държавите-членки, и с оглед на тези ограничения член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 не съдържа нищо повече от правило за препращане за целите на прилаганото национално право. Въз основа на това тя счита, че ако член 77, параграф 2, буква б) i) трябва да бъде тълкуван като пораждащ право, което не е предвидено от никое национално законодателство, то няма да влиза в обхвата на член 51 от Договора за ЕИО.

5. Заинтересованото лице оспорва, че това рестриктивно тълкуване на член 51 от Договора за ЕИО и на Регламент № 1408/71, което би го лишило му от правото на по-високите семейни надбавки, които той би получавал, ако беше продължил да пребивава в Белгия.

6. След като е сезиран с жалба срещу решението на Апелативния съд в Cour d'Appel (Апелативен съд), Mons (Белгия), който се е произнесъл в полза на заинтересованото лице, Cour de Cassation счита, че представеният аргумент повдига въпроси относно тълкуването на правото на Общността, които както изглежда все още не са били представяни пред Съда на ЕО. Въз основа на това Cour de Cassation постави следните въпроси:

„1) Дава ли член 51 от Римския договор правомощия на Министерския съвет да приема само такива мерки, които са необходими за осигуряването на действителното изплащане на социалните обезщетения на работниците мигранти, като тези обезщетения, що се отнася до техния принцип и размер, продължават да се определят единствено от отделни съвкупности от правила които пораждаат искове за отделни задължения срещу отделни институции, и възможно ли е въз основа на това разпоредбите на Регламент № 1408/71, и по-специално член 77 от него, да се тълкуват като създаващи пряко право в полза на лицата единствено в необходимите граници за осъществяване на действителното изплащане на обезщетенията, принципът и размерът на които продължават да се определят единствено от отделните видове национално право, така че упоменатата разпоредба не би могла да създаде в полза на работниците мигранти преки права за изплащане на семейни надбавки за сметка на органите на държава-членка, които не са дължими по силата на националното законодателство на тази държава-членка?

2) Ако се допусне, че член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 трябва да се тълкува със значението, че изплащането на семейни обезщетения от държава-членка, на чиято територия пребивава получателят на пенсията за инвалидност, не премахва придобитото на по-ранен етап право на по-високи обезщетения, което е било дадено от друга държава-членка, или най-малко правото на добавка, равна на разликата между двете суми, и като установява в полза на получателя право, което не е било въведено от нито едно от националните законодателства, дали Регламент № 1408/71 е валиден по отношение на член 51 от Римския договор?”

7. Както белгийската социална институция и Комисията на Европейските общности отбелязаха, двата отделни въпроса, които са представени пред Съда, в действителност засягат един единствен проблем: този относно тълкуването на член 51 от Договора за ЕИО. Всъщност действителността на член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 може да бъде поставена под въпрос само ако член 51 от Договора за ЕИО притежава рестриктивния обхват, който му е бил даден от белгийската социална институция.

8. От самото съдържание на член 51 става ясно, че двете посочени мерки – а по-специално: „а) сумирането на всички периоди, с цел придобиването и запазването на правото на обезщетения, които се вземат под внимание съгласно различните национални законодателства, и б) изплащането на обезщетения на лицата, които пребивават на територията на държавите-членки са само две възможни мерки, които на своя отговорност Съветът трябва да приеме с цел насърчаване на свободното движение на работниците. Неговото гарантиране, както това се подчертава от установената практика на Съда (Решения от 19 март 1964 г. дело 75/63, Unger, Recueil 1964, стр. 347, от 9 юни 1964 г. дело 92/63, Nonnenmacher, Recueil 1964, стр. 557 и от 15 юли

1964 г., дело 100/63, van der Veen, Recueil 1964 г., стр. 1 105), е основната цел на член 51 от Договора за ЕИО. Следователно рестриктивното тълкуване на тази разпоредба, извършвано от белгийската социална институция, не може да бъде прието.

9. Както Съдът е подчертал в някои случаи, целта на член 51 от Договора за ЕИО, обуславя тълкуването на регламентите, приети от Съвета в областта на социалната сигурност на работниците мигранти.

10. Изцяло в съответствие с посочените принципи Съдът, в своето Решение от 12 юни 1980 г. счита, че разпоредбите на член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 не могат да бъдат прилагани по начин, при който работникът, чрез замяната на обезщетенията, осигурявани от една държава-членка, с тези, изплащани от друга държава-членка, се лишава от правото да ползва по-изгодните за него обезщетения. Тъй като това тълкуване се определя от целта на член 51 от Договора за ЕИО, действителността на така тълкувания член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 не може да бъде поставена под въпрос по отношение на посочения член 51.

11. Поради тези причини на поставените въпроси може да се отговори от една страна, че ако в случая, посочен в член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71, сумата на надбавките, предоставени от държавата по местопребиваване, е по-малка от обезщетенията, изплащани от друга държава длъжник, работникът запазва правото си да получава по-високата сума от обезщетенията и също така има право да получава допълнителна добавка към обезщетението, изплащано от компетентната социална институция на тази държава, която е равна на разликата между двете суми; и от друга страна че разглеждането на поставените въпроси не е показало наличието на елементи, които са в състояние да нарушат действителността на член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71.

По съдебните разноски

12. Разноските, направени от Съвета на Европейските общности, от Комисията на Европейските общности, от правителството на Федерална република Германия и от правителството на Италианската република, които представиха становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (първи състав),

като се произнася по въпросите, поставени му от белгийския Cour de Cassation с Решение от 3 октомври 1983 г, реши:

1) Ако в случая, посочен в член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ 1971, L 149), сумата на обезщетенията, изплащани от държавата по местопребиваване, е по-

малка от тази на обезщетенията, изплащани от друга държава длъжник, работникът запазва правото си да получава по-високата сума от обезщетенията и също така има право да получава допълнителна добавка към обезщетението, изплащано от компетентната социална институция на тази държава, която е равна на разликата между двете суми.

2) Разглеждането на поставените въпроси не е показало наличието на елементи, които са в състояние да нарушат действителността на член 77, параграф 2, буква б) i) от Регламент № 1408/71.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 юли 1984 година.